

Den Haag, 29 november 2011

Mede namens de Minister van Veiligheid en Justitie deel ik u het volgende mee.

Van 26 tot en met 28 oktober jongstleden vond in Parijs de plenaire vergadering van de Financial Action Task Force (FATF) plaats. De FATF is een internationale taskforce die zich bezig houdt met de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AML/CFT).

Ik informeer u middels deze brief over de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest.

Hoog-risico en/of niet-coöperatieve landen: «zwarte» en «grijze» lijst

De FATF houdt twee lijsten bij waarop landen staan die onvoldoende maatregelen nemen ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering¹. De eerste lijst is het zogeheten *public statement* en kan worden gezien als de zwarte lijst. In de op 28 oktober jongstleden gepubliceerde versie van dit document worden Iran en Noord Korea geïdentificeerd als landen waartegen maatregelen genomen moeten worden en wordt een groep van 10 landen² geïdentificeerd met strategische tekortkomingen in hun AML/CFT systemen waar onvoldoende aan wordt gewerkt. De tweede lijst, informeel ook wel de «grijze lijst» genoemd, is een lijst met 30 landen die belangrijke tekortkomingen hebben in hun AML/CFT systemen, maar wél geëncmitteerd zijn om deze tekortkomingen te adresseren.

Beide lijsten zijn te vinden op de website van de FATF³. De Nederlandsche Bank publiceert na elke plenaire vergadering een persbericht op haar website «Open Boek Toezicht» met verwijzingen naar de nieuwe lijsten. Op diezelfde website is een zogeheten Q&A te vinden die aangeeft welke (aanvullende) maatregelen in het kader van de naleving van de Wet ter voorkoming van Witwassen en Financiering van Terrorisme (WWFT) Nederlandse financiële instellingen kunnen nemen om het verhoogde risico te mitigeren⁴.

Ten aanzien van Argentinië heeft de FATF net als bij de plenaire vergadering van juni 2011 wederom een separate verklaring uitgegeven over de vooruitgang. De achtergrond van deze verklaring is een zeer slecht evaluatierapport over Argentinië dat dateert van oktober 2010 en de matige voortgang die sindsdien is geboekt. De verklaring is te vinden op de website van de FATF.

Aanpassing van de FATF-standaard

De FATF werkt aan aanpassingen in de FATF-standaard ten aanzien van de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. Deze wereldwijde standaard is leidend voor het Europese en Nederlandse beleid op dit terrein, en ligt dan ook onder anderen ten grondslag aan de Europese witwasrichtlijn en aan de WWFT, de wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme. Definitieve besluitvorming over de aanpassing van de FATF-standaard is voorzien voor de plenaire vergadering van februari 2012. Op basis van de aangepaste FATF-standaard zal in Europees verband gesproken gaan worden over aanpassing van de huidige Europese richtlijn (de «derde witwasrichtlijn»).

¹ Zie over dit proces eerdere kamerbrieven, o.a. de brief van 8 december 2009, kenmerk FM/2009/2409 M.

² Bolivia, Cuba, Ethiopië, Kenia, Myanmar, Nigeria, Sri Lanka, Sao Tomé en Príncipe, Syrië en Turkije.

³ Zie «FATF Identifies Jurisdictions with strategic deficiencies – 27 juni 2011» op www.fatf-gafi.org.

⁴ Zie website «Open Boek Toezicht» van DNB: <http://www.toezicht.dnb.nl/>

Tijdens de plenaire vergadering van oktober jongstleden is een voorlopig akkoord bereikt over het onderdeel in de standaard dat betrekking heeft op transparantie van rechtspersonen en in het bijzonder de verplichtingen in relatie tot de UBO (de *ultimate beneficial owner*, ofwel de uiteindelijk belanghebbende) van rechtspersonen. Landen worden geacht systemen te hebben die de autoriteiten in staat stellen om de identiteit van de UBO van rechtspersonen ofwel op te vragen (bijvoorbeeld via een verplichting op bedrijven om deze informatie te allen tijde voorhanden te hebben) ofwel tijdig te kunnen bepalen via informatie waarover deze autoriteiten kunnen beschikken. Hoewel de algehele verplichting om over deze informatie te kunnen beschikken reeds bestond en niet is aangepast, wordt er in de nieuw overeengekomen tekst gedetailleerder voorgescreven wat er van de landen wordt verwacht en via welke methoden dit doel zou kunnen worden bereikt.

Een ander onderwerp waar de FATF een voorlopig akkoord over heeft bereikt betreft transparantie in elektronische overboekingen (*electronic fund transfers*). Hierbij gaat het om de voorschriften ten aanzien van de informatie die in betaalberichten moet worden meegezonden in het elektronische betalingsverkeer, en de bijbehorende verplichtingen die gelden voor alle partijen die hierbij betrokken zijn (zender, tussenpersoon en ontvanger).

Tot slot is een samenvatting gepresenteerd van de opmerkingen die vanuit de private sector zijn gemaakt naar aanleiding van een consultatiedocument over enkele belangrijke wijzigingen in de FATF-standaard waarover eerder reeds een voorlopig akkoord was bereikt. De dialoog tussen de FATF en de private sector zal worden voortgezet tijdens een forumbijeenkomst die begin december zal plaatsvinden. De uitkomsten daarvan zullen worden meegenomen in de uiteindelijke besluitvorming die in februari 2012 zal worden afgerond.

Corruptie

Mede naar aanleiding van de oproep van de G20, intensiveert de FATF haar inspanningen in het kader van de strijd tegen corruptie. Zo wordt in de discussie over de aanpassingen in de FATF-standaard bijzondere aandacht besteed aan de vereisten die gelden ten aanzien van zogeheten PEP's (*politically exposed persons*). Het gaat hierbij om de speciale aandacht die financiële instellingen moeten hebben in zakenrelaties of transacties met dergelijke «politiek prominente personen». Daarnaast onderzoekt de FATF specifieke methoden en technieken die gebruikt worden bij het witwassen van opbrengsten van corruptie. Beter zicht op deze methoden en technieken moet het eenvoudiger maken om deze vorm van misbruik van de financiële sector te voorkomen en bestrijden. Tenslotte is werk in voorbereiding dat moet leiden tot verschillende *best practices*, onder andere ten aanzien van het inzetten van antiwitwassystemen voor de bestrijding van corruptie en ten aanzien van internationale samenwerking op het gebied van *asset recovery* in witwaszaken die gerelateerd zijn aan corruptie.

De speciaal hiertoe opgerichte expertgroep corruptie van de FATF brengt anti-witwasexperts samen met experts op het gebied van corruptiebestrijding. Deze groep zal in juni 2012 opnieuw bijeen komen.

Volgende vergadering

De volgende plenaire vergadering zal plaatsvinden op 11-13 januari 2012 in Parijs. Dit is een extra vergadering die dient ter voorbereiding van de plenaire vergadering van 15-17 februari 2012. U zult na afloop van de plenaire vergadering van februari 2012 over de resultaten van beide vergaderingen worden geïnformeerd.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager